

Đo lường tài chính toàn diện kỹ thuật số tại các quốc gia có thu nhập trung bình thấp

Nguyễn Thị Mỹ Diễm^(*) • Nguyễn Ngọc Thạch

Ngày nhận bài: 17/02/2025 | Biên tập xong: 02/4/2025 | Duyệt đăng: 12/4/2025

TÓM TẮT: Bài viết này nhằm mục tiêu đo lường chỉ số tài chính toàn diện kỹ thuật số (DFI) tại các quốc gia có thu nhập trung bình thấp (LMICs) trong giai đoạn 2014–2023, bằng cách tiếp cận đa chiều có trọng số dựa trên phương pháp phân tích thành phần chính (PCA) hai giai đoạn. Nghiên cứu sử dụng bộ dữ liệu sẵn có của Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF), Ngân hàng Thế giới (WB) và Liên minh Viễn thông Quốc tế (ITU). Kết quả cho thấy, mức độ DFI của các quốc gia có xu hướng tăng dần qua các năm, nhưng vẫn còn ở mức thấp, đồng thời chỉ số DFI giữa những quốc gia có sự khác biệt. Khía cạnh tiếp cận và sử dụng dịch vụ tài chính (DVTC) đều có vai trò quan trọng trong việc xác định DFI ở các quốc gia LMICs.

TỪ KHÓA: LMICs, PCA, tài chính toàn diện kỹ thuật số.

Mã phân loại JEL: C43, C38, G21.

DOI: <https://doi.org/10.63065/ajeb.vn.2025.229.....>

1. Giới thiệu

Trong những năm gần đây, DFI được nhiều nhà nghiên cứu và nhà hoạch định chính sách quan tâm (Ozili, 2018). DFI được coi là một yếu tố đột phá, góp phần thúc đẩy sự phát triển cách mạng trong lĩnh vực tài chính toàn cầu. Khái niệm này đề cập đến mức độ cá nhân và doanh nghiệp có thể tiếp cận và sử dụng các DVTC chính thức thông qua các nền tảng kỹ thuật số (Agrawal & Jain, 2019).

DFI giúp mở rộng quyền truy cập của người dân vào các DVTC (Shen, Hu, & Hueng, 2021), đảm bảo cộng đồng có thể tiếp cận và sử dụng các sản phẩm tài chính nhằm thúc đẩy lợi ích kinh tế (Ghosh, 2021; Shen & ctg, 2021). Bên

cạnh đó, DFI đã trở thành một công cụ quan trọng để thúc đẩy tăng trưởng kinh tế (Myovella, Karacuka, & Haucap, 2020; Emara & El Said, 2021), ổn định tài chính ngân hàng và phát triển bền vững (Salman & Ismael, 2023).

Theo phân loại của WB vào ngày 01/7/2024, các quốc gia có GNI từ 1,146 – 4,515 USD sẽ thuộc nhóm LMICs. Nhóm này bao gồm 51 quốc gia đang phát triển, nơi tỷ lệ tiếp cận

^(*) Nguyễn Thị Mỹ Diễm - Trường Đại học Mở Thành phố Hồ Chí Minh, 35-37 Hồ Hảo Hớn, Phường Cô Giang, Quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh; **Email:** diem.ntm@ou.edu.vn.